

Dosarul nr. 2ra-466/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. O. Ionașco)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

DECIZIE

2 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursurile declarate de Organizația de Creditare Nebancară „Moldcredit” Societate cu Răspundere Limitată și de Anghela Cebotari, reprezentată de avocatul Vasili Ciuperca

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Angheliei Cebotari și intervenientului principal de partea reclamantei Iacob Cecîrlan împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Moldcredit” Societate cu Răspundere Limitată și Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare (cesionare) a creanțelor

împotriva deciziei din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Anghela Cebotari, casată hotărârea din 22 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii

constată:

La 10 aprilie 2018, Anghela Cebotari, invocând în calitate de intervenient principal pe Iacob Cecîrlan, a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM OM „Moldcredit” SRL și BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare (cesionare) a creanțelor.

În motivarea acțiunii a invocat că la 8 noiembrie 2011, între ea, intervenientul Iacob Cecîrlan și pârâtul BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA, în vederea garantării creditului contractat între aceste părți, a fost încheiat contractul de ipotecă asupra bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX1.

La fel, a invocat că la 18 februarie 2016, între pârâții BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA și ÎM OM „Moldcredit” SRL a fost încheiat un contract de cesiune a creanțelor în raport cu debitorul Iacob Cecîrlan, precum și garanțiile oferite în baza contractului de ipotecă din 08 noiembrie 2011.

A relevat că cesionarul (pârâtul) ÎM OM „Moldcredit” SRL a formulat și cerința de executare a dreptului de ipotecă.

În același timp, a susținut că în corespundere cu prevederile art. 27 alin. (1) din Legea cu privire la ipotecă, creditorul ipotecar este în drept să cesioneze terților

drepturile ipotecare fără acordul debitorului ipotecar, cu condiția că acest drept este prevăzut în contractul de ipotecă.

A notat că în contractul de ipotecă din 8 noiembrie 2011, nu este prevăzut dreptul creditorului ipotecar de a cesiona drepturile ipotecate fără acordul debitorului ipotecar.

Prin urmare, a apreciat că realizarea cesiunii dreptului ipotecat în baza contractului din 18 februarie 2016, încheiat între pârâții BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA și ÎM OM „Moldcredit” SRL este efectuată fără acordul debitorului ipotecar.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul art. 220 Cod civil, art. 27 alin. (1) din Legea cu privire la ipotecă și art. 166 și 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare (cesionare) a creanțelor din 18 februarie 2016, încheiat între BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA și ÎM OM „Moldcredit” SRL.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, a fost respinsă acțiunea depusă de Anghela Cebotari ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Anghela Cebotari, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea depusă de Anghela Cebotari a fost admisă parțial.

A fost constatată nulitatea absolută a clauzelor indicate la pct. 1.3 și 1.4 din contractul de vânzare-cumpărare a creanțelor semnat la 18 februarie 2016 între BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA și ÎM OM „Moldcredit” SRL.

A fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a creanțelor semnat la 18 februarie 2016.

La 9 februarie 2021, ÎM OCN „Moldcredit” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece este neîntemeiată, ilegală și arbitrară, fiind adoptată cu încălcarea evidentă a normelor de drept material, procedural și cu încălcarea drepturilor fundamentale ale omului.

Astfel, prima instanță corect a concluzionat că prevederile art. 27 alin. (1) din Legea cu privire la ipotecă, nu sunt aplicabile speței, deoarece norma menționată se referă la cesiunea drepturilor ipotecare, pe când în speță obiect al contractului de vânzare-cumpărare a constituit o creanță ipotecară, adică o creanță executarea căreia este garantată printr-un drept de ipotecă și nicidecum nu un drept ipotecar.

Instanța de apel, însă, în mod greșit a confundat noțiunea de „creanță ipotecată” cu cea de „drept ipotecar”, considerându-le similare.

Astfel, din cauza acestui confuz, instanța de apel, aplicând în mod neîntemeiat prevederile art. 27 alin. (1) din Legea cu privire la ipotecă, ilegal a casat hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii cu declararea nulității absolute a pct. 1.3 și 1.4 din contractul de vânzare-cumpărare a creanțelor din 18 februarie 2016.

Noțiunile de „creanță ipotecară” și cea de „drepturi ipotecare” sunt două noțiuni distincte una de alta.

Pornind de la faptul că obiect al contractului de vânzare-cumpărare a creanțelor din 18 februarie 2016 a constituit transmiterea unei creanțe garantate și

nicidecum nu transmiterea unui drept ipotecar, prevederilor acestui contract nicidecum nu poate fi aplicată norma art. 27 alin. (1) din Legea cu privire la ipotecă, întrucât această normă legală urmează a fi aplicată exclusiv în cazul transmiterii/cesiunii unui drept ipotecar.

În speță, obiect al contractului a constituit o creanță garantată, iar condițiile de valabilitate al acestui contract sunt reglementate de alte prevederi legale.

Având în vedere prevederile art. 556-565 din Codul civil, în redacția legii în vigoare până la 01 martie 2019, a precizat că odată cu transmiterea de către BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA în favoarea ÎM OM „Moldcredit” SRL a creanței garantate pe care o deținea față de debitorul Iacob Cecîrlan, asupra cesionarului ÎM OM „Moldcredit” SRL au trecut și garanțiile care asigură executarea acesteia, adică a dreptului de ipotecă ce rezultă din contractul de ipotecă din 8 noiembrie 2011.

Iar pentru transmiterea dreptului de ipotecă nu a fost necesar acordul debitorului ipotecar, întrucât acest drept a trecut către cesionar în baza prevederilor normei imperative ale art. 55 alin. (1) din Codul civil, în redacția legii în vigoare până la 01 martie 2019.

La 24 februarie 2021, Anghela Cebotari, reprezentată de avocatul Vasili Ciuperca a declarat recurs împotriva deciziei împotriva deciziei din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului recurenta a invocat că decizia este parțial ilegală și neîntemeiată și anume în partea în care pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

A menționat că, chiar dacă în speță nulitatea se referă la cesionarea dreptului asupra garanției ce rezultă din contractul de ipotecă (adică în partea clauzei privind cesionarea dreptului ipotecar), cu toate acestea, este lovit de nulitate actul juridic integral (contractului de vânzare-cumpărare a creanțelor din 18 februarie 2016), deoarece creanța ce rezultă din contractul de credit nr. 4110 din 8 noiembrie 2011 (conform pct. 6.1.1 din contract), este garantată prin ipotecă, instituită asupra apartamentului cu nr. cadastral XXXXX (ipoteca constituind o asigurare esențială a obligațiilor de credit).

Respectiv, în condițiile în care creanța cesionată era garantată prin ipotecă, iar dreptul ipotecar nu putea fi cesionat, cesiunea creanței nu conține toate garanțiile conform contractului de credit încheiat, deoarece nu poate asigura executarea obligației de rambursare a creditului prin ipotecă, al cărui drept aparține exclusiv BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA și care nu poate fi cesionat terților.

Prin urmare, în cazul în care creanța ce rezultă din contractul de credit, nu era asigurată prin ipotecă, respectiv intimatul ÎM OM „Moldcredit” SRL nu ar fi încheiat contractul de cesiune a creanței, fapt care prin prisma art. 220 alin. (3) Cod civil, atrage nulitatea întregului act juridic - contractului de vânzare-cumpărare (cesiune) a creanțelor din 18 februarie 2016.

La 11 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, OCN „Moldcredit” SRL a depus referință la recursul declarat de Anghela Cebotari, solicitând recunoașterea recursului ca fiind inadmisibil.

La 22 martie 2021, Iacob Cecîrlan a depus referință, prin care a solicitat declararea ca fiind inadmisibilă a cererii de recurs sau respingerea ca fiind

neîntemeiată a cererii de recurs depusă de OCN „Moldcredit” SRL și admiterea recursului declarat de Anghela Cebotari, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

La 22 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, Anghela Cebotari, reprezentată de avocatul Vasili Ciuperca a depus referință la recursul declarat de OCN „Moldcredit” SRL, solicitând declararea ca fiind inadmisibilă a cererii de recurs sau respingerea ca fiind neîntemeiată a cererii de recurs.

La 29 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA a depus referință, prin care a solicitat admiterea recursului declarat de OCN „Moldcredit” SRL, cu emiterea unei noi decizii de casare a deciziei instanței de apel și menținere a hotărârii primei instanțe, respingerea cererii de recurs depusă de Anghela Cebotari.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 15 decembrie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 14 vol. II), însă careva date care ar confirma cu certitudine data de recepționare a acestuia de către recurenți la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursuri la 9 februarie 2021 și respectiv, la 24 februarie 2021 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând decizia contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care urmează a fi respinse, cu menținerea deciziei instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Anghela Cebotari a solicitat declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare (cesionare) a creanțelor din 18 februarie 2016, încheiat între BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA și ÎM OM „Moldcredit” SRL.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Anghela Cebotari, a ajuns la concluzia temeinicii acestuia, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a admis parțial acțiunea și a constatat nulitatea absolută a clauzelor indicate la pct. 1.3 și 1.4 din contractul de vânzare-cumpărare a creanțelor din 18 februarie 2016, încheiat între BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA și ÎM OM „Moldcredit” SRL, iar în rest a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția dată de către instanța de apel este întemeiată și legală.

Astfel, din materialele dosarului rezultă că la 08 noiembrie 2011, între BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA și Iacob Cecîrlan a fost încheiat contractul de credit nr. 4110, în temeiul căruia ultimului i-a fost acordat un credit în sumă de 400 000 de lei, cu data finală a scadenței – 08 noiembrie 2031.

Tot la 08 noiembrie 2011, între Anghela Cebotari și Iacob Cecîrlan, în calitate de debitori ipotecari și BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA, în calitate de creditor ipotecar a fost încheiat contractul de ipotecă, prin care debitorul ipotecar a exprimat acordul expres de a institui ipoteca în favoarea creditorului ipotecar și a transmis în ipotecă încăperi locative cu suprafața de 55,0 m. p., cu nr. cadastral XXXXX, situat în mun. XXXXX, sect. XXXXX, bd. XXXXX, evaluate de către părți, potrivit pct. 7 al contractului de ipotecă, la suma de 470 000 de lei.

În speță se mai constată că la data de 18 februarie 2016 BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA a semnat cu ÎM OM „Moldcredit” SRL contractul de vânzare-cumpărare a creanțelor, prin care creditorul BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA a transmis, cu titlu oneros, creanța sa garantată în sumă de 409 947,93 de lei, deținută față de Anghela Cebotari și Iacob Cecîrlan, ce rezultă din contractul de credit nr. 4110 din 08 noiembrie 2011.

Și tot prin acest contract au fost transmise în favoarea ÎM OM „Moldcredit” SRL toate drepturile și garanțiile, care asigură executarea creanței, inclusiv și contractul de ipotecă nr. 504468 din 08 noiembrie 2011.

Într-adevăr, potrivit art. 556 alin. (1) Cod civil, o creanță transmisibilă și sesizabilă poate fi cesionată de titular (cedent) unui terț (cesionar) în baza unui contract, iar din momentul încheierii unui astfel de contract, cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanță.

Instanța de recurs relevă însă că incidența acestor dispoziții legale de ordin general, trebuie analizată prin prisma prevederilor art. 557 Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019), de la care și începe punctul de referință la soluționarea prezentei cauze, și care reglementează expres că, titularul unei creanțe o poate transmite, fără consimțământul debitorului, unui terț în cazul în care aceasta *nu contravine* esenței obligației, înțelegerii dintre părți sau *legii*. Înțelegerea cu debitorul privind inadmisibilitatea cesiunii produce efecte doar atunci când acesta are un interes legitim în acest sens.

Așadar, art. 557 Cod civil, admite că titularul unei creanțe o poate transmite unui terț, fără consimțământul debitorului, dar în același timp condiționează acest drept de anumite criterii, inclusiv în cazul în care aceasta nu contravine legii.

Astfel, în acest cadru, se constată a fi întemeiată referirea Angheliei Cebotari, reținută, de altfel, și de instanța de apel, la prevederile art. 27 alin. (1) din Legea nr. 142-XVI din 26 iunie 2008 cu privire la ipotecă (în vigoare la momentul încheierii contractului de cesiune a creanței), care stipulează expres că, creditorul ipotecar este în drept să ceseze sau să gajeze terților drepturile ipotecare prezente și viitoare fără acordul debitorului ipotecar, cu condiția că acest drept este prevăzut în contractul de ipotecă.

Or, în contractul de ipotecă din 08 noiembrie 2011 încheiat între Anghela Cebotari și Iacob Cecîrlan, în calitate de debitori ipotecari și BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA, în calitate de creditor ipotecar, nu este prevăzut dreptul creditorului ipotecar de a cesiona drepturile ipotecate fără acordul debitorului ipotecar, deși un asemenea acord, pentru a fi realizată cesiunea, era necesar de a fi

exprimat.

În aceste condiții, prevederile art. 27 alin. (1) din Legea nr. 142-XVI din 26 iunie 2008 cu privire la ipotecă (în vigoare la momentul încheierii contractului de cesiune a creanței) urmează a fi aplicate în coroborare cu art. 220 alin. (1) și (2) Cod civil, care prevede că actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs va respinge ca abuziv argumentul recurentului ÎM OM „Moldcredit” SRL cu referire la faptul că în speță urmează de examinat două noțiuni distincte una de alta și anume „creanță ipotecară” și „drepturi ipotecare”, iar la caz fiind aplicabilă noțiunea de creanță ipotecară garantată care este reglementată de alte prevederi legale decât Legea cu privire la ipotecă, care urmează a fi pusă în practică exclusiv în cazul transmiterii/cesiunii unui drept ipotecar.

Și asta deoarece, dreptul ipotecar este un drept care ia naștere din contractul de ipotecă, iar drepturile care rezultă din contractul de ipotecă sunt drepturi de creanță.

Prin urmare, prezentei cauze sunt aplicabile anume prevederile art. 557 Cod civil, în coroborare cu art. 27 din Legea nr. 142-XVI din 26 iunie 2008 cu privire la ipotecă, în vigoare la momentul încheierii contractului.

Distinct de cele relevate, este cert că clauzele indicate la pct. 1.3 și 1.4 din contractul de vânzare-cumpărare a creanțelor din 18 februarie 2016, încheiat între BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA și ÎM OM „Moldcredit” SRL sunt lovite de nulitate absolută, astfel că, instanța de apel în mod corect a conchis temeinicia acțiunii în partea dată, concluzionând că cesiunea dreptului ipotecar prin contractul de vânzare-cumpărare a creanțelor din 18 februarie 2016, încheiat între BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA și ÎM Organizația de Microfinanțare „Moldcredit” SRL, a avut loc cu încălcarea prevederilor legale, fără acordul debitorului ipotecar.

În același timp, instanța de recurs constată ca întemeiată decizia instanței de apel și în partea prin care a fost respinsă cerința cu privire la declararea nulității integrale a contractului de vânzare-cumpărare a creanțelor din 18 februarie 2016, încheiat între BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA și ÎM Organizația de Microfinanțare „Moldcredit” SRL.

Astfel, instanța de apel corect a reținut că în partea anulării clauzei privind cesionarea creanțelor prin contractul de vânzare-cumpărare a creanțelor din 18 februarie 2016, Anghela Cebotari nu a prezentat probe care ar confirma ilegalitatea contractului în partea dată, iar în cererea de recurs nu a fost adus niciun argument, ce ar răsturna concluzia instanței de apel.

Având în susținere jurisprudența CtEDO și anume cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Curtea a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în cererile de recurs în sensul celor descrise.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate în cererile de recurs sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții

Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se resping recursurile declarate de Organizația de Creditare Nebancară „Moldcredit” Societate cu Răspundere Limitată și de Anghela Cebotari, reprezentată de avocatul Vasili Ciuperca.

Se menține decizia din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată a Angheliei Cebotari și intervenientului principal de partea reclamantei Iacob Cecîrlan împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Moldcredit” Societate cu Răspundere Limitată și Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare (cesionare) a creanțelor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic